

TRM

Bulletin

DOSSIER LATIJNS-AMERIKA

Redactie 2
24.04.2020

Voorwoord

De 'special' dat u nu gaat lezen omvat verschillende documenten omtrent het thema Latijns-Amerika. Aan de hand van de informatie, die u aangeboden zult krijgen bij het verder lezen, proberen we u kennis te laten maken met de situatie aan de andere kant van de wereld. Het dossier schetst onder andere een overzicht van de coronacrisis en hoe de Latino's omgaan met het virus. Zo leest u bijvoorbeeld dat er al meer dan 100.000 besmettingen geregistreerd zijn in heel Latijns-Amerika, dat bepaalde landen meteen kozen voor een strenge aanpak zoals Argentinië, maar dat ze in Brazilië juist tegen de maatregelen protesteren en steeds meer opstanden organiseren. Ondanks de lastige situatie die men zowel hier als in dit dossier uitgebreid aankaart, leest u ook over de prachtige natuur en levendige cultuur die de Latijns-Amerikaanse landen te bieden hebben.

Zo leest u in het deel toeristische bestemmingen over het grootste eiland van de Baai-eilanden, waar koraalriffen en tropische vissen te zien zijn bij het duiken. Men vertelt u eveneens over bioluminescerende activiteiten die terug aanwezig zijn bij Puerto Marqués Beach in Mexico. Maak bovendien kennis in een interview in het dossier met Myrthe, die gerepatriëerd werd uit Paraguay bij de uitbraak van het virus. Ten slotte zou het dossier geen 'special' zijn als er niets speciaals in zou zitten. Zo kan u wat inspiratie opdoen voor in de keuken. Paraguayaanse Empanada's staan vandaag namelijk op het menu. Indien u zich afvraagt hoe de Spaanse hits het vandaag doen, biedt het dossier ook hierop een antwoord

Noor Boufaid

Toeristische bestemmingen

Latijns-Amerika is een regio op het Amerikaanse continent waar Romaanse talen worden gesproken. Het omvat Midden- en Zuid-Amerika. Sommige landen hebben de reputatie van onveilig te zijn en daarom zijn ze dus helemaal niet zo populair bij de toeristen. Deze landen hebben nochtans prachtige pareltjes die zeker de moeite waard zijn om eens te gaan ontdekken, maar in deze onaangename tijden zijn er hier nog amper toeristen te bespeuren.

Honduras

Honduras, misschien voor velen een nog onbekend land. Het land heeft een combinatie van vele bezienswaardigheden en een schitterende natuur. Honduras was jarenlang een gevaarlijke plek. Gewelddadige taferelen legden een schaduw over dit levendige en fascinerende land.

Roatán is het grootste en meest ontwikkelde eiland van de Baai-eilanden, een waar duik- en snorkelparadijs. Langs vrijwel de 50 kilometer lange kustlijn, vind je koraalriffen vol met tropische vissen. Het groene binnenland wordt afgewisseld met witte zandstranden. Tijdens de coronacrisis zijn er geen duikers of snorkelaars die het gebied overheersen, het

is er minder druk dan anders. Lokale restaurants, cafés en souvenirwinkeltjes zijn leeg en worden niet meer overspoeld door reizigers.

In nationaal park Cusuco bewonder je de hoogste boomvarens in heel Midden-Amerika. Je kan er wandelen op één van de zes gemarkeerde wandelpaden, variërend van twee tot vijf kilometer. Op de wandelpaden zijn momenteel geen duizenden fervente wandelaars te zien. De dieren die oorspronkelijk schuw zijn en zich verstoppen voor de mens, komen nu meer tevoorschijn en genieten van de rust (van Duijn, 2018).

Venezuela

Venezuela beschikt over een tropisch binnenland met een uniek eco-systeem. In het regenwoud van de Amazone leven nog traditionele stammen. De Caribische kust heeft een prachtige kustlijn met tropische eilandjes waar je kunt duiken en snorkelen. Toch kampt het land met imagoproblemen. Hyperinflatie heeft er toe geleid dat de levensstandaard, het verkrijgen van basisgoederen en de persoonlijke veiligheid behoorlijk verslechterd zijn.

Midden in de wildernis bevindt zich de Angel Falls, de hoogste vrij vallende waterval ter wereld met een hoogte van 979 meter. Dit is één van de belangrijkste bezienswaardigheden van het land. Tijdens het toeristische seizoen komen er al snel honderden tot duizenden reizigers per dag deze trekpleister bewonderen. Enkel de fauna en flora is er op dit moment waar te nemen.

Isla de Margarita is de naam van het bekendste eiland van Venezuela. Het is een echt feesteiland, waar ieder jaar duizenden toeristen naartoe gaan om te genieten van de unieke sfeer en het heerlijke klimaat. Alle clubs zijn gesloten. Er zijn geen feestvierders meer te merken, maar wel exotische dieren die zich meer en meer op het strand begeven (Lagrauw, 2020).

Bolivia

Van de Andes tot het Amazonegebied biedt Bolivia een oneindige waaier aan landschappen, klimaten, fauna en flora, en mensen. Tegenover de arme lokale bevolking staat een rijke

variatie aan traditie, cultuur en natuur.

Valle de la Luna is een vallei met aanhoudende erosie, veroorzaakt door hevige wind en regen. Twee verschillende wandelpaden leiden langs gigantische kloven, torens en uitkijkpunten. Ook op deze wandelpaden zijn er normaal gezien honderden toeristen aanwezig. Het is één van de populairste wandelpaden in het land. De uitkijkpunten zijn nu erg in trek bij vogels, die komen er genieten van de rust (van Duijn, 2017).

Chili

Chili is het land van contrasten. Het bezit door zijn geografische ligging en zijn extreme lengte van 4.330 kilometer, een grote verscheidenheid aan landschappen en klimaten. Het lange smalle land tussen het Andes gebergte en de Stille Oceaan omvat een deel van Antarctica en meer dan 5800 eilandjes.

Gelegen in een baai met een gouden kustlijn, behoort Iquique tot Chili's belangrijkste badplaatsen. Het heeft een boulevard met casino's en activiteiten zoals surfen, paragliden en sandboarding. Deze badplaats is

een toeristische trekpleister. De inwoners zien er af door de coronamaatregelen. Ze verdienen niets en moeten met het weinige geld dat ze nog hebben hun gezin voeden. De casino's zijn gesloten en de stranden liggen er verlaten bij. Duizenden toeristen per dag kwamen naar de casino's om plezier te maken en veel geld uit te geven, dit weegt zwaar door bij de lokale bevolking. (Lagraauw, 2020).

Santiago is een levendige en dynamische metropool in het midden van het langgerekte Chili. De hoofdstad ligt op 520 meter boven de zeespiegel aan de voet van het Andesgebergte. Dit is de stad waar 40% van de Chileense bevolking studeert, woont en werkt (Lagraauw, 2020). De scholen zijn gesloten, de meeste mensen zijn werkloos en verdienen geen geld. De straten zijn leeg. Een stad dat gekend is om zijn drukte is plots veel rustiger (Het Nieuwsblad, 2020).

Nicaragua

Nicaragua ligt tussen de Grote Oceaan en de Caribische Zee en is met zijn weelderige jungle, actieve vulkanen, paradijselijke eilanden, bizarre meren en uitgestrekte stranden een prachtige bestemming om te verkennen. De goedlachse lokale bevolking van dit met een rijke historie gevulde land, ontvangt je er met open armen.

De vulkanische archipel Islets de Granada van 365 eilanden ligt verspreid over het schiereiland van Asese. Stenen van vulkaan Mombacho en lawines van modder hebben voor het ontstaan gezorgd. De eilanden hebben een rijke fauna en flora. Deze kunnen op hun gemak verder groeien zonder af en toe eens vertrappeld te worden door een te enthousiaste reiziger. Met zo'n honderd toeristen per dag is dit een echte trekpleister. Op dit moment zijn er geen toeristen die van het landschap kunnen genieten. De kerken 'Iglesia de La Merced', 'Guadalupe' en de kanariegele kathedraal zijn gelegen in het midden van de stad van Granada. Het is één van de mooiste steden van Midden-Amerika (van Duijn, 2017). De kerken zijn erg in trek bij toeristen. Iedereen wil deze architectuur komen bewonderen. Dagelijks komen er toch ongeveer een honderd tal mensen deze kerk bezoeken. Momenteel worden er geen bezoekers toegelaten (Het Nieuwsblad, 2020).

Laura Aelbrecht

Repatriëring vanuit Paraguay

Myrthe ging onlangs samen met haar vriend en hun dochtertje naar Paraguay. Haar vriend is namelijk Paraguyaans en ze gingen hun jong dochtertje (3 maanden oud) voorstellen aan haar schoonfamilie, die in Paraguay woont. Ze verbleven dan ook bij de familie van haar vriend. Myrthe vertelde over het verloop van hun reis tijdens deze coronacrisis en over de repatriëring terug naar België.

“Er werden al maatregelen genomen vanaf dat er zes coronagevallen bekend waren. Eigenlijk was dit een hele goeie beslissing van de Paraguayaanse overheid aangezien de Paraguayaanse gezondheidszorg zo een epidemie niet aan kan.”

Coronavirus in Paraguay

“De situatie in Paraguay evolueerde enorm snel, ze namen al maatregelen vanaf dat er zes coronagevallen bekend waren. Ook de scholen werden heel snel gesloten en er werd snel een ‘lockdown’ ingevoerd. Je mocht enkel de straat op om boodschappen te doen of te gaan werken. Zelfs wandelen mocht er niet. Eigenlijk was dit een hele goeie beslissing van de Paraguayaanse overheid (beter voorkomen dan genezen) aangezien de Paraguayaanse gezondheidszorg zo een epidemie niet aan kan. Ze zijn daar niet zo voorbereid zoals wij, kijk maar naar de taferelen die zich afspelen in andere Latijns-Amerikaanse landen”.

Moeizame repatriëring

De reis boekten ze de voorbije jaren telkens via Connections, Airstop en Uniglobe E-Travel. Echter hebben ze dit jaar via haar zus geboekt, zij werkt namelijk voor een zakenreisbureau. “Tickets kopen we nooit bij de vliegtuigmaatschappij zelf omdat ik graag een

tussenpersoon heb. Zeker omdat we al minstens één keer moeten overstappen. Indien er iets fout loopt of als je vragen hebt, kan je toch sneller terecht bij een helpende hand. Veel Belgische toeristen kenden moeilijkheden om terug in België te geraken en ook zij kenden toch wat problemen. “Ik denk dat we enorm veel geluk hebben gehad. We namen contact op met de ambassade en gaven onze gegevens door zodat ze wisten dat wij nog in Paraguay verbleven. Daarna was het afwachten. Via vrienden in België ontvingen we een artikel over een Belg die ook vast zat in Paraguay. Ik heb hem uiteindelijk via

Facebook een berichtje gestuurd. Hij zei me dat ze op WhatsApp een groep hadden opgericht met Belgen die vast zaten in Paraguay en dus voegde hij me toe. Op een dag kreeg ik een berichtje van een van de leden. Hij had een e-mail ontvangen van de ambassade dat er een plek vrij was gekomen op de

vlucht van Asuncion naar Frankfurt. Ook enkele anderen hadden deze mail gekregen en namen de vlucht naar Frankfurt. Wij waren blijkbaar de enige die deze e-mail niet ontvingen. Ik nam hierna meteen contact op met de ambassade en ze zeiden dat er blijkbaar geen plaats meer was en dat ze eerst plaats gaven aan mensen met prioriteit, een baby van 3 maand was dit blijkbaar niet. Op 29 maart kregen we uiteindelijk een bericht van de ambassade dat we toch mee konden vliegen met de vlucht die de dag nadien zou vertrekken. Zo zijn we uiteindelijk gelukkig toch nog thuis geraakt. We zijn een klein beetje teleurgesteld in de ambassade, maar volgens ons kunnen ze zulke situaties ook niet aan. Paraguay heeft namelijk geen ambassade (enkel een consulaat) aangezien de ambassade in Argentinië ligt.”

Quarantaine heeft ook zo z'n voordelen

Eens ze in Frankfurt landden, waren ze nog niet thuis. Vanaf dan moesten ze op eigen houtje thuis geraken. Ze boekten treintickets naar Brussel waar haar vader hun stond op te

wachten. Toen ze thuis waren moesten ze nog 14 dagen in quarantaine blijven. Echter had dit ook een groot voordeel. “Mijn ouders gingen naar de winkel voor ons en we werden door ons werk op tijdelijke werkloosheid gezet. We konden zo wel genieten van 2 extra weekjes met onze dochter.”

Eli De Ryck

Argentinië grijpt krachtadig in

De Argentijnse regering heeft het land snel in lockdown gezet. De Argentijnen mogen, net zoals ons, alleen nog hun deur uit om te werken, eten te kopen en naar de apotheker te gaan.

Sinds 12 maart zijn er strenge restricties voor het vliegverkeer. Personen die terugkeerden uit risicolanden werden verplicht in quarantaine geplaatst. De lockdownmaatregel voor scholen wordt alvast verlengd tot 26 april in een poging om de verspreiding van het coronavirus te halveren.

Deze crisis veroorzaakt nog meer sociale ellende bovenop de aanslepende economische problemen waarmee het land kampt. De armoede is gestegen naar 35% van de bevolking. Van de 9 miljoen Argentijnse gezinnen ontvangen slechts 3,6 miljoen gezinnen een eenmalige noodtoelage van 10.000 pesos, dit is omgerekend ongeveer 150 euro. Groenten en fruit zijn al 30 tot 40% duurder geworden sinds het begin van de quarantaine. Hoewel de regering de prijzen heeft bevroren, houden voedselproducenten en winkeliers zich daar niet aan.

Toch zijn de meeste Argentijnen tevreden met het snelle ingrijpen van de president. Door de lockdown is het aantal besmettingsgevallen beperkt gebleven. Argentinië, waar 42 miljoen mensen wonen, heeft tot 20 april al 2.839 gekende infecties van het virus.

Alberto Fernández, huidig president van Argentinië

Er zijn momenteel 132 dodelijke slachtoffers te betreuren. Ondertussen bereidt de Argentijnse regering zich voor op de piek aan infecties, die tegen eind mei wordt verwacht. In de omgeving van Buenos Aires zijn daarom verschillende veldhospitelen opgezet.

Wie de maatregelen niet respecteert, riskeert zware straffen. Daardoor ontstaat de paradox dat er meer mensen vervolgd worden wegens onverantwoordelijk gedrag dan dat er slachtoffers van het coronavirus zijn. Hierdoor groeit het protest bij de bevolking in de vorm van cacerolazo (grote pot in het Spaans), bekend doorheen het Latijns-Amerikaans continent. Deze manier van protest blijft bij de noodtoestand onder de voorbije dictaturen een continentaal handelsmerk. Ook in tijden van corona blijft het Latijns-Amerikaanse volk strijdbaar met pannen en potten (Baccaert et al., 2020).

Laura Aelbrecht

“Campesinos”, het hart en de ziel van ons land

Een campesino vertelt verhalen, ondersteunt kinderen, zaait bonen, aardappelen, cassave, maïs, bananen, cacao, suikerriet en melkt 50 koeien vanaf 4 uur 's ochtends. Wanneer ze op de dieren fluiten, reageren ze meteen. Deze traditionele boeren uit Costa Rica begrijpen als geen ander hoe ze kippen moeten roepen en beschikken in 99,9% van de gevallen over een trouwe viervoeter die hun nagenoeg overal volgt.

Een campesino herkent een rijpe avocado zonder hem uit te knijpen. Daarnaast beschikt hij over een lange vingernagel om mandarijnen te schillen en draagt hij een machete om zichzelf te verdedigen. Deze traditiegetrouwe boer wordt wakker voordat de wekker gaat, verandert de batterij en repareert klokken. Een ijzersterke weerstand is een logisch gevolg, een griep krijgen overkomt hem dus niet. Een echte campesino kent de hele buurt door en door alsook de mensen die er wonen.

De Costa Ricanen mogen trots zijn op de campesino's van hun land. In deze tijden van quarantaine, tonen zij wat echt belangrijk is om te overleven. Het is daarom van uiterst belang dat iedereen hun boeren blijft steunen. Tenslotte zorgen zij dagelijks voor de groenten en fruit.

“De Costa Ricanen mogen trots zijn op de campesino's van hun land. In deze tijden van quarantaine, tonen zij wat echt belangrijk is om te overleven.”

Tijdens de normale Costa Ricaanse economie verkopen de boeren hun producten aan verschillende sectoren, bijvoorbeeld de export, de institutionele en de particuliere sector. Na de tegenslag op de markten door COVID-19, zagen veel boeren jammer genoeg hun handel "krimpen". Hierdoor ontstond er een gecompliceerde situatie, nog ingewikkelder dan sommigen al hadden.

Costa Rica is een land met een gevarieerde en overvloedige landbouwproductie. In het kader van deze recente noodsituatie worden boerenbeurzen met strenge maatregelen opengehouden en ontvangen supermarkten en andere handelaren nog steeds producten. Er is echter een hoog percentage van de boeren dat hun markten plotseling hebben zien sluiten. Hierdoor is het voor hen erg moeilijk om in deze crisis overeind te blijven.

Het gaat over de boeren die onder meer distribueren aan scholen, hogescholen, ziekenhuizen, openbare instellingen en politiebureaus. Deze boeren maken zich zorgen over hoe ze onder deze nieuwe omstandigheden verder

moeten.

Toch stelt het Ministerie van Economische Zaken dat er genoeg voedsel in het land beschikbaar is voor minstens een jaar. Dit is te danken aan de hardwerkende boeren die het verdienen dat iedereen hun kwaliteitsvolle, verse en goedkope producten blijft kopen. (TCRN STAFF, 2020)

Aline Bouters

Recept: **heerlijke Paraguayaanse Empenada's!**

Ondertussen zit men al meer dan een maand in quarantaine en blijft men zo veel mogelijk in hun kot. Deze coronacrisis zorgt voor veel ellende. Ons jaarlijks reisje naar het buitenland mag ook vergeten worden. Met tranen in de ogen zegt men vaarwel tegen de festivals die deze zomer zouden plaatsvinden. Als de quarantaine dan toch een klein voordeel heeft, is het dat men nu meer tijd heeft om te koken en nieuwe recepten uit te proberen. Want geef toe, lekker eten is een van de weinige pleziertjes die men tegenwoordig nog heeft, toch? Deze zomer kan men niet anders dan de vakantie doorbrengen in eigen land. De laatste jaren geniet men vaak van tropische en warme temperaturen in de zomer. Met deze heerlijke Paraguayaanse empanada's, en een lekkere cocktail, lijkt het erop alsof u toch in zo'n tropisch land op vakantie bent!

Empanada's zijn redelijk bekend in de wereld. Men eet het niet enkel in Paraguay, maar in zowat heel Latijns-Amerika. Zelfs in Spanje en Portugal kent men deze lekkernij. Deze soort gevulde deegwaar frituurt men meestal, maar kan ook gebakken worden. De naam vindt zijn oorsprong van het Spaanse werkwoord «empanar», wat inpakken betekent. Aangezien men het op zoveel plaatsen ter wereld eet, bestaan er tientallen variaties. Zowel vegetarisch als met vlees. Doordat het gefrituurd is, kunnen ze met zowat alles gevuld worden. Nog wat groenten en vlees over van gisteren? Gooi het lekker samen en

maak er een empanada van! Dit kan in deze tijden goed van pas komen aangezien men steeds zo veel mogelijk binnen moet blijven en naar de winkel gaan in deze tijden beperkt is. Ze zijn heel gemakkelijk te maken, lekker en aan de hand van etensrestjes mogelijk. Krijgt u nu al zin? Hieronder vindt u het recept voor empanada's met vlees.

Ingrediënten voor het deeg:

- 500 gram tarwemeel
- 1 ei
- 2 eetlepels olijfolie
- 2 eetlepels melk
- 1 theelepel zout

Ingrediënten voor de vulling:

- 1 ajuin
- 500 gram gehakt
- 1 groene paprika
- Komijn (naar eigen voorkeur)
- 3 teentjes knoflook
- Verse peterselie (naar eigen voorkeur)
- 2 hardgekookte eieren, gesneden in blokjes
- Plantaardige olie om de empanada's te bakken

Bereiding:

Alle groenten moeten zeer fijngesneden zijn om tot het beste resultaat te komen. Begin met de ui en de knoflook in een pan of pot te stoven op een zacht vuur. Wanneer de ui glazig is, voeg je er het gehakt bij. Wat later voeg je er ook de paprika en peterselie aan toe. Kruid goed af met komijn.

Voor het deeg maak je een gat in de bloem en doe je daar het ei, het zout, de olijfolie en de melk bij. Meng alles samen en kneed goed om het gewenste deeg te bekommen. Achteraf moet je het deeg platrollen met een deegroller en moet je er vormpjes in uitsnijden. Als alle ingrediënten voldoende gekookt zijn, is het tijd om ze te vullen. Indien je ze liever bakt dan frituurt, verwarm je de oven voor op 200°. Achteraf moeten ze ongeveer 25 minuten bakken.

Bianca Neskens

Wat heeft COVID-19 met illegale houtkap te maken?

Illegale houtkap is altijd al een probleem geweest in Brazilië. Maar door het coronavirus nog net iets meer. "Uit onderzoek blijkt dat de houtkap in de eerste maanden van dit jaar met 50 procent is toegenomen. En specifiek voor maart, de maand waarin het coronavirus in Brazilië losbarstte, is er een toename van 30 procent.", vertelt correspondentente Nina Jurna van VRT Nieuws. "Dat wordt direct gekoppeld aan het coronavirus." Iedereen in Brazilië is met het coronavirus bezig en daardoor zien illegale houtkappers of goudzoekers hun kans om de Amazone binnen te dringen.

Ontbossing aan de Amazone-grens, Rondonia, Brazilië

Er is sprake van minder controle in en rond het Amazonegebied. De overheidsorganisatie Ibama, dat toezicht houdt op de houtkap, kan nu minder mensen naar die plekken sturen, omdat ze zelf ook te kampen hebben met besmettingen. De inheemse groepen in de Amazone hebben zichzelf in isolatie

gezet om te voorkomen dat ze besmet worden. Dus dringen houtkappers via allerlei sluiske wegen binnen in het Amazonewoud.

Bosdegradatie, het selectief kappen van de grootste en dikste bomen, gaat volgens het waarschuwingssysteem 'DETER' zelfs nog harder. Aangetaste bosgebieden zijn minder bestand tegen brand en worden zwaarder getroffen tijdens het droge seizoen. Bossen herbergen tevens een schat aan bijzondere dieren- en plantensoorten. Sommigen dienen als basis voor medicijnen.

Niet alleen de illegale houtkappers vormen een probleem, ook illegale goudzoekers bedreigen het gebied. En dit gaat waarschijnlijk nog toenemen. Brazilië heeft nu een gezondheidscrisis, maar straks ook een economische crisis. Mensen gaan dan waarschijnlijk op zoek naar alternatieve manieren om geld te verdienen, dus de kans is groot dat men hun toevlucht tot goud neemt en de bossen intrekt.

Van president Jair Bolsonaro moet Brazilië qua bescherming van het Amazonewoud niet te veel verwachten. "Hij is ruim anderhalf jaar aan de macht. Vanaf het begin van zijn presidentschap heeft hij geroepen dat de Amazone open moet, dat het belachelijk is dat er zo'n gigantisch beschermd bos is

terwijl daar de rijkdommen van Brazilië zitten."

En die uitspraken hebben verregaande gevolgen gehad. Houtkappers voelen zich gesterkt. Bovendien heeft Bolsonaro ook gesnoeid in de budgetten van Ibama. Er zijn veel kantoren gesloten, er is dus minder toezicht. Bolsonaro heeft een houding van "laat het maar gebeuren". Dat zagen we ook bij de branden vorig jaar, die werden lang ontkend. En nu dit jaar zien we dat met het coronavirus, dat hij omschrijft als "een griepje". Zijn hele houding is laks.

Internationale organisaties zoals 'WWF' of 'Greenpeace' trekken nu aan de alarmbel. Zo wil het WWF bijvoorbeeld drones ter beschikking stellen, zodat de inheemse groepen zelf kunnen monitoren wie er als indringer in hun gebied komt. De milieuactivisten lopen sowieso al een enorm gevaar in Brazilië. Vorige maand is er een inheemse leider vermoord, dat is al de vijfde in vijf maanden tijd. Iedereen zit nu met zijn gedachten en aandacht bij het virus, en kijkt nu even niet naar de Amazone.

De organisaties luiden wel de noodklok, maar de overheid is natuurlijk broodnodig om dit aan te pakken (Decré, Deters & Jurna, 2020).

Laura Aelbrecht

Verontrustende situaties en macabere portretten in Latijns-Amerika

De coronacrisis heeft nu al zo goed als heel de wereld onder controle. Niet alleen in Europa krijgt men het hard te verduren, ook in Latijns-Amerika schetst het virus macabere portretten. Latino's bleven lang gespaard van het ergste coronaleed, maar sinds twee weken heeft het virus lelijk huisgehouden. De armste bevolking krijgt de zwaarste klappen (Baccaert, Goes, 2020). Gebaseerd op officiële tellingen rekent Latijns-Amerika nu 100.952 besmettingen en 4924 doden (RL, 2020). In Venezuela is het gezondheidssysteem en het sociaal vangnet jaren geleden al ingestort, maar ook elders in de regio is de zorg heel precair. Telewerken is voor velen geen optie. Ongeveer 140 miljoen latino's hebben immers informele jobs als straatverkoper of huishoudhulp. Door een quarantaine vallen ze zonder inkomen en komt er geen brood meer op tafel. Men stelt zich nu de vraag: van waar zal de bevolking zijn inkomen halen?

Rio de Janeiro, Brazilië
Brazilië, een land van 210 miljoen inwoners, is in Latijns-Amerika het hardst getroffen door de crisis: 38.654 geïnfecteerden en 2.462 doden. De Braziliaanse wetenschappers vrezen er echter voor dat het werkelijk aantal van besmettingen hoger ligt. Men kan, door een gebrek aan corona-testen, namelijk niet iedereen testen (RL, 2020). De stranden liggen er verlaten bij, maar op straat is er weinig sprake van 'social distancing'. Volgens Jan Daniëls, van de Belgische ngo KIYO voor de Kinderrechten in Brazilië, zijn de dichtbevolkte favela's tikkende tijdbommen. Mensen leven er zó dicht bij elkaar dat 'social distancing' bijna onmogelijk is. De mensen leven er meestal met 10 of meer in kleine krotten, vaak zonder stromend water en zonder geld of hygiëne (Baccaert, Goes, 2020). Gouverneurs van Sao Paulo en Rio de Janeiro hebben quarantainemaatregelen genomen, maar krijgen het moeilijk door de "bolsonaristas",

Favela's in Rio de Janeiro

de aanhangers van Bolsonaro, die op straat protesteren tegen de lockdown. Hiernaast krijgen ze voortdurend kritiek van hun extreemrechtse president Bolsonaro. Hij vindt dat de quarantainemaatregelen de economie schade toebrengt en noemt het virus "een griepje" (RL, 2020). Vorige zondag verscheen de president alweer tijdens een demonstratie, waarbij hij tijdens zijn toespraak niet reageerde op de oproep van de menigte om militair in te grijpen en op kritiek over de manier waarop men omgaat met het virus. Het viel op dat hij tijdens zijn toespraak verontrustend hoestte. De president werd al meerdere keren op het virus getest, maar de uitslagen waren tot nu steeds negatief (RL,2020).

Guayaquil, Ecuador
In Ecuador zijn minstens 9.468 inwoners besmet en betreurden men er al 474 overlijdens. De werkelijke dodental ligt waarschijnlijk drie keer zo hoog (RL, 2020). Guayaquil, de grootste Ecuatoriaanse havenstad, is onevenredig hard getroffen door het virus. De havenstad is het "Wuhan van Latijns-Amerika", een epicentrum van de coronacrisis waar doden op straat blijven liggen. De voorbije dagen circuleerden op sociale media hallucinante beelden van het gevolg van de coronacrisis. Daarop zijn tientallen lijken en doodskisten te zien in de straten van Guayaquil. Onder meer omdat de lokale hulpdiensten door de corona-uitbraak overbelast zijn en er dus niet meer in slagen om de doden op te halen (Baccaert, Goes, 2020).

Magaly Rodriguez, de Belgisch-Ecuadoriaanse historica, vertelde in 'De ochtend' op Radio 1 dat niet alle overledenen coronaslachtoffers zijn, maar dat er nu dagelijks bijna drie keer zoveel mensen sterven als voor de uitbraak van de epidemie. Deze slachtoffers kan men niet begraven. Rodriguez meent dat de oorzaak van deze schrijnende situatie te wijten is aan verschillende factoren. In de eerste plaats, heeft het te maken met verkeerde informatie die de regering heeft verstrekt. Men ging er namelijk snel van uit dat diegenen die overlijden aan het coronavirus gecremeerd moesten worden. Wat natuurlijk tegenstrijdig is met het feit dat er in Ecuador geen grote traditie aan crematie bestaat, omdat het een vrij streng katholiek land is. Het aantal crematoria in Ecuador is dus heel beperkt, zeker in Guayaquil. Een tweede factor is de angst van begrafenisondernemers om zelf besmet te raken, omdat er in het nieuws circuleerde dat men door een dode persoon ook besmet kon raken. De derde factor is het gebrek aan materiaal zoals doodskisten bij begrafenisondernemers. Waar normaal gesproken ongeveer 40 mensen per dag overlijden, zijn het er opeens 100. Ziekenhuizen, mortuaria en begrafenisondernemers kunnen de toevloed aan patiënten en doden duidelijk niet meer aan (Willems, 2020).

Na het aanvankelijk willen opbergen van de beelden door ze "fake news" te noemen, boden president Moreno en vicepresident Otto Sonnenholzner, hoofd van de crisiscel, hun excuses aan en vertoonden medeleven. Hiernaast heeft de regering ervoor gezorgd dat het leger en de politie tientallen lichamen kwamen ophalen, om de hulpdiensten bij te staan. President Moreno kondigde aan dat de overheid een speciale begraafplaats klaar maakt voor de coronaslachtoffers (Willems, 2020)

Buenos Aires, Argentinië
 Argentinië heeft tot nu toe 2839 gekende infecties van het virus. Er vielen daar, tot zondag, 132 dodelijke slachtoffers (RL, 2020). Matías Artese, professor sociologie aan de universiteit van Buenos Aires, vertelt dat de regering snel besloten heeft om het land in quarantaine te plaatsen. Daardoor zijn er weinig besmettingen en doden door het coronavirus. De Argentijnen mogen alleen nog hun deur uit om te werken, boodschappen te doen en voor een bezoek aan de apotheek. Men verwacht dan ook van het land dat men de quarantainemaatregelen te allen tijde respecteert. De regering is daarom heel streng door een bestraffing met boetes en gevangenisstraffen voor mensen die zondigen tegen de quarantaineplicht. Het gezondheidssysteem van het land kan de crisis momenteel nog aan. De ziekenhuizen worden nog niet overspoeld. De regering neemt ook maatregelen om de instorting van de economie te voorkomen. Er zijn hulpmaatregelen voor de arme lagen van de bevolking, want ze krijgen de zwaarste klappen op economisch vlak (Baccaert, Goes, 2020). Momenteel zit naar schatting 25% van de inwoners zonder inkomen. De regering heeft daarom een eenmalige uitkering van (omgerekend) 140 euro beloofd aan de allerarmste inwoners. De Argentijnse regering verwacht de piek aan infecties tegen eind mei. In de omgeving van Buenos Aires zijn daarom verschillende veldhospitals opgezet om de geïnfecteerden te verzorgen. Zaterdag landde een speciale vlucht met testkits en digitale thermometers uit China. Ook zullen binnenkort 200 artsen uit Cuba arriveren om het lokaal medisch personeel te ondersteunen (RL, 2020)

Cochabamba, Bolivia

In Bolivia draait het om de behoefte aan solidariteit en aan politieke eenheid. De diepe politieke verdeeldheid, na de presidentsverkiezingen van vorig najaar, schetsen verontrustende situaties. De huidige rechtse interim-regering legt de Bolivianen nu gewelddadig een extreem strenge quarantaine op. Er is grote ongerustheid over machtsmisbruik en de beperking van burgerlijke vrijheden. De kranten staan vol berichten over onevenredige gevangenisstraffen voor overtreders van de quarantaine. Er zijn vandaag 598 gevallen geregistreerd in het land van de Andes, waarvan 62 in de stad Cochabamba (Corona Teller, 2020). Belgische huisarts Christine Leyns, die al een tijdje in Cochabamba woont en werkt, maakt zich zorgen om haar patiënten ter plaatse. Ze meent dat er een gebrek is aan voedsel. Velen onder hen geraken ook niet aan de juiste medicatie, waardoor hun situatie verergerd. Volgens de Wereldgezondheidsorganisatie is het Boliviaanse gezondheidssysteem één van de zwakste in de regio. De coronacrisis verergerd de hele situatie natuurlijk (Baccaert, Goes, 2020).

Vera Bikineeva

Braziliaanse president Bolsonaro ontslaat minister van gezondheid

Ondanks dat het aantal sterfgevallen in Brazilië is toegenomen tot 1924 (17-04-'20), heeft de president van Brazilië, Bolsonaro, de minister van gezondheid ontslagen. Deze minister, genaamd Luiz Henrique Mandetta, raadt de bevolking aan om zoveel mogelijk binnen te blijven. Echter wilt Bolsonaro het tegenovergestelde zodat de economie niet stil komt te liggen en noemt het coronavirüs slechts een 'griepje' of zelfs een 'fantasie' van de media. Na het ontslag van de gezondheidsminister roept hij dan ook op om weer te gaan werken. Verder werd de minister

Mandetta er populair in het land en dat was tegen de zin van Bolsonaro (hln, 2020).

President Bolsonaro

Dit is niet zo'n goede keuze aangezien er overal in de wereld, in België zelfs in grote mate, doden vallen vanwege het coronavirus. Een president zou eigenlijk de verantwoordelijkheid moeten nemen en kiezen voor de volksgezondheid als prioriteit. Maar langs de andere kant is het begrijpelijk dat je als leider van een land niet wilt dat de economie stopt met draaien. Het kan namelijk fataal zijn voor mensen die al in armoede leven of het kan ervoor zorgen dat mensen in armoede belanden. Ook zullen er veel bedrijven failliet gaan. Dit weegt niet op tegen al die sterfgevallen.

In België zou de keuze van Bolsonaro minder in de smaak vallen dan de mening van Mandetta aangezien er in België ook gekozen is om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan en de economie zo goed als lam te leggen. Verder werd Mandetta dus te populair bij het volk en wou Bolsonaro voorkomen dat hij populairder zou worden dan hijzelf. Al snel stelde hij Nelson Teich aan als opvolger. Deze man is het wel eens met de aanpak van Bolsonaro.

Door de huidige situatie zijn er in Brazilië veel tegenhangers van Bolsonaro. Dit ook omdat hij te weinig zou doen om de illegale houtkap tegen te gaan. Hij verkiest in dit geval ook een grotere economische groei. Anderzijds siert het de president van Brazilië dat hij een goede economie in zijn land wilt en verder zou hij ook een zeer belangrijke rol hebben in de strijd tegen de illegale drugshandel.

Tot slot is hij in de ogen van velen absoluut geen waardige president aangezien hij te veel toe-laait in verband met de houtkap in het Amazo-newoud. Verder wordt hij door velen ook ge-zien als een 'extreem rechtse' president omwille van zijn anti-democratische en racistische standpunten.

Eli De Ryck

Ook op de inheemse bevolking van de Amazone heeft COVID-19 invloed

Sinds Columbus aanmeerde op een Caribisch eiland, hebben de volkeren in de Amazone te kampen met bacteriën en virussen van buitenaf. Telkens als er nieuwe ziekten in het gebied werden binnengebracht, bleek dat de inheemse bevolking een makkelijke prooi is door hun zwak immuunsysteem en een gebrek aan moderne zorg. Nu, eeuwen later, treft het COVID-19 virus ook de inheemse volkeren van de Amazone (De Vries, 2020).

Naast miljoenen soorten planten en dieren, wonen er veel mensen in het Amazonegebied. Inheemse volkeren leven er al duizenden jaren. Verhalen van Europese ontdekkingsreizigers over deze mensen geven aan dat er vroeger een veel dichtere populatie in het woud leefde dan nu. Veel van deze oorspronkelijke volkeren, zoals de Cariben (naar wie de Caribische Zee is vernoemd) zijn volledig verdwenen. Anderen zijn slechts verspreide overblijfselen van wat ze ooit waren. Maar duizenden verschillende etnische groepen met hun eigen kenmerkende taal en cultuur zijn vandaag de dag nog steeds te vinden in tropische regenwouden over de hele wereld. (Rainforest Action Network, 2020)

Het Amazonewoud kent verschillende stammen. Deze volkeren hebben bewust geen contact met de buitenwereld aangezien dit een bedreiging kan vormen voor hen. Bij contact met mensen van buitenaf lopen ze het risico om ziekten op te lopen waar ze niet resistent

tegen zijn en van kunnen sterven. Zo werd de bevolking van de Matis tot de helft gereduceerd na hun eerste contact met de buitenwereld. Zowel jong en oud overleed aan, voor hen, onbekende ziekten. (survival international, 2020)

Davi Yanomami & Yanomami children

Eerste coronadoden in het Amazonegebied

Het Covid-19 virus vormt een grote bedreiging voor de inheemse bevolking van het Amazonegebied. Een tiener van de Yanomami-bevolking, de grootste etnische groep in het Braziliaanse deel van de Amazone, is overleden aan COVID-19. De vrees bestaat dat hij de ziekte heeft overgebracht op talloze vrienden en buren. Dit is het tweede sterfgeval binnen de inheemse bevolking van Brazilië. "Doordat mensen veelvuldig door de verschillende staten van het Amazonegebied trekken en het overheidsbeleid tekortschiet, heeft COVID-19 volop de mogelijkheid om zich snel te verspreiden onder de bevolking van het Amazonegebied. Dat kan op de korte en middellange termijn op een ramp uitdraaien," stelt Roque Paloschi. (National Geographic, 2020)

Om verdere besmettingen te voorkomen, hebben de volkeren de toegangswegen tot hun leefgebieden afgesloten met blokkades, andere zijn nog dieper de jungle in getrokken. Toch is het voorkomen van besmettingen moeilijk voor de inheemse groepen, dit omdat ze meestal in grote families samenleven en alles delen (Metro, 2020).

Aline Bouters

De (negatieve?) invloeden van Latijns-Amerikaanse muziek in de Top hit lijsten

De afgelopen jaren is er een grote opkomst van Latijns-Amerikaanse muziek waargenomen in Europa. Zo staan tegenwoordig "Ritmo" van Black Eyed Peas en J Balvin en "Tusa" van Nicki Minaj en KAROL G in de 'Top hits' van België. Het thuisblijven in deze coronatijden zorgt ervoor dat men alsmaar meer streamt.

Het valt op dat men niet alleen nummers van Angèle, Billie Eilish of Dua Lipa beluisteren. Ook de Latijns-Amerikaanse iets oudere hits, als "Mi Gente", "Bailando" en (uiteeraard) "Despacito", doen het goed. Youtube en Spotify blijken de twee winnaars te zijn van de quarantaine. Wanneer men de lijst van de meest gestreamde songs afdraait, valt het groot aantal Spaanstalige nummers meteen op. Daar is

“Omdat mannen ‘reggaeton’ en andere Latijns-Amerikaanse genres domineren en deze muziek meestal seksueel getinte en vrouwonvriendelijke inhoud verspreid, zijn andere redenen waarom sommige luisteraars kritiek uitten.”

uiteeraard niets mis mee, maar professionals in de muziekindustrie maken zich zorgen dat de opkomst van de "latinpop" zich te sterk concentreert op slechts één deelgebied. Men heeft het over de zogenaamde urban muziek die vooral reggaeton en trap omvat. Nummers in deze genre worden miljarden keren gestreamd en zijn een lucratieve business, waardoor dit genre alleen maar aan populariteit wint. De mainstream luisteraar zal hier waarschijnlijk geen bezwaren in vinden, maar specialisten vrezen de negatieve invloed van dit genre op de muziekindustrie. Men vreest ervoor dat andere authentiekere Spaanstalige muziekgenres zoals de salsa van Johnny Pacheco of de ballades van Julio Iglesias naar de achtergrond zullen drijven en niet langer als winstgevend aanzien zullen worden. Hierdoor beschouwt men ze in de toekomst misschien als nicheproducten. Waardoor de grote massa ze in de toekomst in de steek zullen laten (Leight, 2018)

Een ander punt van kritiek is dat de ritmes en beats van de urban muziek weinig creativiteit en variatie

vertonen en hierdoor allemaal van dezelfde producer lijken te komen. Er is een angst voor de langzamerhand opkomende dreigende muzikale monocultuur. Dit fenomeen beperkt zich niet alleen tot de Latijns-Amerikaanse muziek.

In de Verenigde Staten lenen pop, rock en country allemaal van hiphop, zodat de beats in verschillende genres bijna niet meer te onderscheiden zijn. Halsey, Justin Bieber, Katy Perry en Ed Sheeran zouden op dit punt allemaal hetzelfde ritme kunnen gebruiken (Leight, 2018).

Ten slotte uitten andere luisteraars kritiek, omdat mannen 'reggaeton' en andere Latijns-Amerikaanse genres (net als Amerikaanse hiphop) domineren en deze muziek meestal seksueel getinte en vrouwonvriendelijke inhoud verspreid. Platenlabels lijken deze kritiek te negeren, en zijn enkel uit op het geld dat in deze branche te verdienen valt. Als de ene een hit te pakken heeft, kopiëren de andere labels hen in de hoop hun eigen hit te versieren (Leight, 2018).

Vera Bikineeva

Tweede kans voor de natuur

Al enkele maanden teistert het coronavirus de hele wereld. Men verwacht van honderdduizenden mensen om enkel buiten te komen voor essentiële verplaatsingen. In gebieden waar veel wilde dieren leven, die er gewoonlijk niet te zien zijn, laten de dieren hun aanwezigheid tegenwoordig wel goed merken. Hoewel het in deze harde tijden moeilijk is om positief te blijven, is er hier en daar toch wel een klein voordeel aan deze coronacrisis. En dan vooral voor de natuur en de dieren. Onlangs was er in het nieuws te zien hoe het water in Venetië plots veel helderder was en de vissen er zelfs alweer in zwommen. Ook in Latijns-Amerika gebeuren zo'n hartverwarmende fenomenen. Doordat vele mensen in hun kot blijven, kan de natuur eindelijk opnieuw wat ademen en bekomen. De dieren krijgen verder weer veel meer vrijheid.

Hoe gaat het met de dieren?

In Santiago, de hoofdstad van Chili, spotten men al tweemaal een wilde poema. Omdat iedereen thuiszit, grijpen de poema's de kans om eens rustig een wandeling te maken in de stad en te zoeken naar eten. Gewoonlijk blijven deze dieren in de buurt van de bergen, waar ze normaal leven. Doordat het overal op straat zo stil en rustig is, besloten de dieren toch eens een kijkje te komen nemen. Vervolgens spotten men aan een strand in Oaxaca krokodillen. Normaal gezien komen ze niet in de buurt van mensen of zelfs het strand en blijven ze aan de lagune van La Ventanilla. Door

de kalmte besloten de krokodillen toch de andere kant eens te verkennen. Het is dus oppassen geblazen wanneer men de volgende keer zal baden! Al eeuwen maken de mensen de natuur en het wilde dierenleven kapot. Dit is zeker het geval op toeristische plaatsen waar mensen een bedreiging vormen voor dieren. In Rio De Janeiro kunnen babyschildpadden eindelijk rustig en zonder enige bedreiging naar de oceaan kruipen. Toen de coronacrisis nog niet uitbrak, zat die weg vol bedreigingen zoals nieuwsgierige kinderen of loslopende honden. Vele schildpaddes geraakten niet eens tot aan het water. Nu het al een tijdje rustig is in de buurt, kunnen deze diertjes op hun gemak hun tocht afmaken. De natuur herleeft eindelijk. Laat ons hopen dat we de natuur en de dieren meer zullen beschermen en respecteren na deze crisis.

Bioluminescerende activiteit in Mexico

In Mexico doet er zich dan weer een ander speciaal fenomeen voor. Voor het eerst weer in 60 jaar vond men bij Puerto Marqués Beach in Acapulco, opnieuw bioluminescerende activiteit. Bioluminescentie... -wablief? Denk je waarschijnlijk! Je hebt het fenomeen al vast wel eens voorbijzien komen. Soms ziet men mooie foto's voorbijkomen van stranden waar er kenmerkend licht in het water zit. Dit komt van een soort algje, in het Nederlands 'zeevonk' genoemd. De officiële naam is 'Noctiluca Scintillans', wat letterlijk flitsend nachtluchtje betekent. Klinkt veelbelovend, niet? Deze algjes komen dus sinds een tijdje weer (letterlijk) boven water, wat voor een prachtig zicht zorgt.

Bianca Neskens

BESLUIT

Na het schrijven van dit dossier, kunnen we unaniem besluiten dat dit een leerzame ervaring was. Het opende onze ogen door te laten zien dat we niet alleen zijn. Verder en belangrijker, kan het hele redactieteam uit dit onderzoek leren dat we over veel geluk kunnen spreken. Uit een kritische blog van Vera, nam men een kijkje binnen bepaalde verschillende landen in Latijns-Amerika, over hun situatie en manier van leven. Ook hier kwam slecht nieuws naar boven.

We applaudisseren in België elke avond om 20 uur mee om een hart onder de riem te steken voor alle medische hulp die men in dit land krijgt, want in de armere landen van Midden-en Zuid-Amerika hadden ze zelfs voor de coronacrisis al veel nood aan soortgelijke hulp.

In dit dossier kwam u in contact met onderwerpen en opinies die ons nauw aan het hart liggen en die we vandaag met u wouden delen. Hopelijk heeft u er veel leesplezier aan overgehouden en konden we uw kennis over Latijns-Amerika een beetje bijschaven.

MEDEWERKERS

Eindredacteur	Luna Coppens & Helena De Wilder
Graficus	Emmy De Maertelaere
Journalist	Vera Bikineeva
Journalist	Aline Bauters
Journalist	Bianca Neskens
Journalist	Helena De Wilder
Journalist	Laura Aelbrecht
Journalist	Eli De Ryck
Taalredacteur	Noor Boufaid
Taalredacteur	Seppe Peeters
Taalredacteur	Hannah Colman
Scanner	Allen

FOTO'S

- Foto 1: Natuur Latijns-Amerika (Pxfuel, z.d.)
Foto 2: Natuur Costa Rica (Pxhere, z.d.)
Foto 3: Natuur Costa Rica (Pxfuel, z.d.)
Foto 4: Roatán eiland, Honduras (Wikimedia Commons, 2009)
Foto 5: Salto Ángel, Venezuela (Capiotti, 2011)
Foto 6: Valle de la Luna, Bolivia (EEJC, 2019)
Foto 7: Iglesia de La Merced, Nicaragua (Z.a., 2006)
Foto 8: Alberto Ángel Fernández, president van Argentinië (E. Collazo, 2020)
Foto 9: Avocado's uit Costa Rica (A. Bauters, eigen gebruik)
Foto 10: Empenada's (O. Kettunen, 2006)
Foto 11: Ontbossing aan de Amazone-grens, Rondonia, Brazilië (J. Allen & R. Simmon, 2007)
Foto 12: Favela's in Brazilië (Chensiyuan, z.d.)
Foto 13: Map Ecuador (CIA, 2013)
Foto 14: Cochabamba (Pixabay, z.d.)
Foto 15: Jair Bolsonaro, president van Brazilië (Palacio do Planalto, 2019)
Foto 16: Yanomami bevolking (D. Nhuyen, 2015)
Foto 17: J Balvin (Festivaldevinachile, 2017)
Foto 18: Logo van Spotify (Pixabay, z.d.)
Foto 19: Wilde Poema (Pxhere, z.d.)
Foto 20: Zeevonk (H. Hillewaerts, 2010)

Baccaert, A. & Goes, L. (2020, 7 april). Corona in de wereld: nu al macabere drama's in Latijns-Amerika en het ergste moet nog komen. VRTNWS. Geraadpleegd op 21 april 2020 via <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/04/03/corona-in-de-wereld-latijns-amerika/>

Baccaert, A., Goes, L. (2020, 7 april). Corona in de wereld: nu al macabere drama's in Latijns-Amerika en het ergste moet nog komen. Vrt NWS. Geraadpleegd op 21 april 2020 via <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/04/03/corona-in-de-wereld-latijns-amerika/>

Comidas Paraguayas. (2020, 11 april). Empanadas de Carne. Geraadpleegd op 21 april 2020, van <https://comidasparaguayas.com/receta-empanadas-de-carne/>

Corona Teller. (2020, 19 april). Coronavirus in Bolivia Kaart, Aantal besmettingen en het laatste Nieuws. Geraadpleegd op 22 april 2020 via <https://corona-teller.nl/kaart-coronavirus-bolivia/>

Couderé, L. (2020, 1 april). De "quarantaine van de middenklasse" in Latijns-Amerika. Mondiaal Nieuws. Geraadpleegd op 21 april 2020 via <https://www.mo.be/analyse/de-quarantaine-van-de-middenklasse-latijns-amerika>

Decré, H. (2020, 17 april). Wat heeft het coronavirus met de ontbossing van Amazonewoud te maken? "Illegale houtkappers en goudzoekers zien kans". VRTNWS. Geraadpleegd op 21 april 2020 via <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/04/17/brazilie-amazone-ontbossing-corona/>

Deters, S. (2020, 18 april). Toename Ontbossing Amazonewoud. Greenpeace. Geraadpleegd op 22 april 2020 via <https://www.greenpeace.org/nl/natuur/32924/toename-ontbossing-amazonewoud-bosbescherming-onder-druk-door-coronavirus>

Flanders Trade. (2020, 14 april). Coronavirus - De toestand in Argentinië. Geraadpleegd op 21 april 2020 via <https://www.flandersinvestmentandtrade.com/export/nieuws/coronavirus-de-toestand-argentini%C3%AB>

Het Laatste Nieuws. (2020, 20 april). Meer dan 100.000 coronabesmettingen in Latijns-Amerika. Geraadpleegd op 21 april via <https://www.hln.be/nieuws/buitenland/meer-dan-100-000-coronabesmettingen-in-latijns-amerika~aa00b302/>

Het Nieuwsblad. Van toeristische trekpleisters tot spooksteden: zo leeg zijn deze steden door het coronavirus. Geraadpleegd op 23 april 2020 via https://www.nieuwsblad.be/cnt/dmf20200322_04898275

<https://www.hln.be/nieuws/buitenland/bolsonaro-is-social-distancing-beu-en-ontslaat-%2Bontslaat%2Bminister%2Bvan%2Bgezondheid>

Lagraauw, T. (2020, 1 april). Bezienswaardigheden Chili. Reis-Expert. Geraadpleegd op 23 april 2020 via <https://www.reis-expert.nl/zuid-amerika/chili/bezienswaardigheden-chili/>

Lagraauw, T. (2020, 24 maart). Bezienswaardigheden Venezuela. Reis-expert. Geraadpleegd op 23 april 2020 via <https://www.reis-expert.nl/zuid-amerika/venezuela/bezienswaardigheden-venezuela/>

Leight, E. (2018, 15 november). Latin Music Is Reaching More Listeners Than Ever — But Who Is Represented? Rolling Stone. Geraadpleegd op 22 april 2020 via <https://www.rollingstone.com/music/music-latin/latin-pop-urban-reggaeton-trap-755772/minister-van-gezondheid~af4701de/?referer=https%3A%2F%2Fwww.ecosia.org%2Fsearch%3Fq%3Dbolsanero>

NOS. (2020, 11 april). Argentinië nog dieper in het rood door corona: 'Ene gat met andere gedicht'. Geraadpleegd op 21 april 2020 via <https://nos.nl/artikel/2330161-argentinie-nog-dieper-in-het-rood-door-corona-ene-gat-met-andere-gedicht.html>

RL. (2020, 20 april). Meer dan 100.000 coronabesmettingen in Latijns-Amerika. HLN. Geraadpleegd op 21 april 2020 via <https://www.hln.be/nieuws/buitenland/meer-dan-100-000-coronabesmettingen-in-latijns-amerika~aa00b302/>

Van Duijn, S. (2017, 28 juni). De mooiste plekken van Bolivia: Top 15 bezienswaardigheden. Rondreis. Geraadpleegd op 23 april 2020 via <https://www.rondreis.nl/blog/bestemmingen/de-mooiste-plekken-van-bolivia-top-15-bezienswaardigheden/>

Van Duijn, S. (2017, 30 juni). De mooiste plekken van Nicaragua: Top 15 bezienswaardigheden. Rondreis. Geraadpleegd op 23 april 2020 via <https://www.rondreis.nl/blog/bestemmingen/de-mooiste-plekken-van-nicaragua-top-15-bezienswaardigheden/>

Van Duijn, S. (2018, 3 augustus). De 7 mooiste bezienswaardigheden van Honduras. Rondreis. Geraadpleegd op 23 april 2020 via <https://www.rondreis.nl/blog/bestemmingen/de-7-mooiste-bezienswaardigheden-van-honduras/>

Willems, F. (2020, 5 april). Ecuadoraanse regering excuseert zich voor lichamen van coronaslachtoffers op straat: "Dit had nooit mogen gebeuren". Vrt NWS. Geraadpleegd op 21 april 2020 via <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2020/04/05/ecuador-excuses-overheid-voor-lijken-op-sstraat/>